

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії



**ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронець

«29» серпня 2024 р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Економічна і соціальна географія України

галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини)

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

29 серпня 2024 р.

Голова

(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Корнус Олеся Григорівна кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії  
Протокол № 1 від “29” серпня 2024 року..

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент

---



---

### 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	бакалавр	Обов'язкова	
		<b>Рік підготовки:</b>	
4-й		4-й	
<b>Семестр</b>			
7-8-й		7-8-й	
<b>Лекції</b>			
7 семестр – 22 год. 8 семестр – 24 год.			
<b>Практичні, семінарські</b>			
7 семестр – 18 год. 8 семестр – 30 год.			
<b>Лабораторні</b>			
год.		год.	
<b>Самостійна робота</b>			
7 семестр – 48 год. 8 семестр – 64 год.			
<b>Консультації:</b>			
7 семестр – 2 год. 8 семестр – 2 год.			
Загальна кількість годин – 210		Вид контролю: залік (7 семестр), залік (8 семестр)	

## **1. Мета вивчення навчальної дисципліни**

сформувати знання про економіко-географічне положення своєї держави, природноресурсний потенціал розвитку її господарства і життєдіяльності населення, сучасні проблеми і перспективи народонаселення, розвиток та розміщення провідних галузей та міжгалузевих комплексів, а також великих її регіонів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними програмними компетентностями:

**ЗК 2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

**ЗК 7.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

**ПК 1.** Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

**ПК 8.** Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.

**ПК 9.** Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.

## **2. Передумови для вивчення дисципліни**

Перед вивченням навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями з геології, геоморфології, географії ґрунтів з основами ґрунтознавства, основ суспільної географії, основ наукових досліджень, метеорології і кліматології, загального землезнавства, географії населення, картографії, основ технологій виробництва, історії та культури України. Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка.

### 3. Результати навчання за дисципліною

Знання	<p><b>ПРЗ 1.</b> <b>ПРЗ 7.</b> <b>ПРЗ 9.</b></p>	<p>Знати та розуміти основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії та суміжних наук, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки.</p> <p>Знати і розуміти основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікувати зв'язки й залежності між компонентами, знати причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.</p> <p>Знати та розуміти зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулювати наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.</p>
Уміння	<p><b>ПРУ 5.</b> <b>ПРУ 10.</b></p>	<p>Застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природногеографічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.</p> <p>Використовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання в професійній діяльності. Аналізувати текстові та числові дані в середовищі табличного процесора. Розробляти і представляти презентаційні матеріали в середовищі редактора презентацій. Застосовувати доступні мережеві ресурси для пошуку і аналізу інформації.</p>

### 4. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з економічної і соціальної географії України; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що випливають з наявних даних. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом навчальної дисципліни.
82-89	твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.

74-81	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозмінений, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії.
35-59	не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом економічної та соціальної географії; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
1-34	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

### Розподіл балів, які отримують студенти

#### Для заліку (1 семестр)

Поточний контроль									Разом	Сума
РОЗДІЛ 1							РОЗДІЛ 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	10	10	10	5	5	5	60	100
Контроль самостійної роботи									40	

Поточний контроль			Разом	Загальна
РОЗДІЛ 3	РОЗДІЛ 4	РОЗДІЛ 5		

T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	T29	T30	T31	T32		100
3	2	3	3	5	5	4	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	60
Контроль самостійної роботи																						40		

сума

### Для заліку (2 семестр)

Згідно Положення «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» від 27.04.2020 р., можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспит, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### 5. Засоби діагностики результатів навчання

**Засобами оцінювання та формами оцінювання є:** усне та письмове опитування, тестування, індивідуальне навчально-дослідне завдання, результати виконання практичних та розрахунково-графічних робіт, залік, іспит. Оцінювання знань, навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, контрольних робіт.

### 6. Програма навчальної дисципліни

#### 6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

#### РОЗДІЛ 1. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ. ЕТНОДЕМОГРАФІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

**Тема 1.1.** Суспільно-географічне положення України. Економічна і соціальна географія України як наука. Визначні українські економіко-географи. Економіко-географічне

положення України і його господарська оцінка. Державний устрій та адміністративно-територіальний поділ. Українські історичні землі

**Тема 1.2.** Господарська оцінка природно-ресурсного потенціалу України. Основні поняття та класифікація природних ресурсів. Структура ПРП. Характеристика та оцінка природних умов та ресурсів України.

**Тема 1.3.** Населення України. Характеристика демографічної ситуації: Особливості системи розселення. Міграційні процеси. Національний та етнічний склад населення.

**Тема 1.4.** Розселення в Україні. Розміщення населення. Типи міст за розмірами. Типи міст за часом виникнення. Селища міського типу. Функції міст. Сільське розселення. Особливості розміщення сіл. Соціальні проблеми сільського населення.

**Тема 1.5.** Трудові ресурси та зайнятість населення. Трудові ресурси України. Економічно активне населення. Зайнятість населення. Безробіття. Географія трудових ресурсів.

**Тема 1.6.** Географія сфери послуг. Характеристика соціальної сфери. Структура соціальної сфери: галузі та види діяльності. Освіта. Культура. Охорона здоров'я. Побутовий комплекс. Комплекс торгівлі і громадського харчування. Зв'язок.

**Тема 1.7.** Географія релігій в Україні. Україна як полірелігійна країна. Особливість географічного розміщення релігійних центрів та кількості прихильників різних релігій.

Релігійна терпимість.

## **РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ**

**Тема 2.1.** Загальна характеристика господарства України. Економічні показники. Історія розвитку господарського комплексу України (XIX - 80-і роки XX ст.). Розвиток економіки України у 90-х роках XX ст. Причини економічної кризи. Розвиток економіки України у XXI ст. Секторальна структура економіки України на сучасному етапі її розвитку. Галузева структура економіки. Поняття про господарство і національний господарський комплекс. Сучасні проблеми розвитку територіальної організації господарства.

## **РОЗДІЛ 3. ПЕРВИННИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ**

**Тема 3.1.** Сільське господарство України. Розвиток сільського господарства України у XIX-XX ст. Особливості розвитку сільського господарства України у пострадянський період. Головні структурні підрозділи сільського господарства.

**Тема 3.2.** Географія рослинництва в Україні. Географія зернового господарства. Географічні особливості вирощування технічних культур в Україні. Виробництво картоплі та овочево-баштанних культур в Україні. Географія вирощування кормових культур в Україні. Садівництво, ягідництво та виноградарство в Україні.

**Тема 3.3.** Тваринництво в Україні. Географія скотарства в Україні. Географія свинарства в Україні. Птахівництво та вівчарство в Україні. Додаткові підрозділи тваринництва в Україні. Зональна спеціалізація сільського господарства в Україні. Рибне господарство. Мисливство в Україні.

**Тема 3.4.** Лісове господарство в Україні

**Тема 3.5.** Добувна промисловість і розроблення кар'єрів в Україні. Добування кам'яного і бурого вугілля в Україні. Добування сирої нафти та природного газу в Україні. Видобуток торфу в Україні. Видобуток руд чорних і кольорових металів в Україні. Видобуток нерудної сировини для різних видів економічної діяльності в Україні. Видобуток гірничохімічної сировини в Україні. Видобуток будівельної та технологічної сировини в Україні



## РОЗДІЛ 4. ВТОРИННИЙ ТА ТРЕТИННИЙ СЕКТОРИ ЕКОНОМІКИ

**Тема 4.1.** Виробництво та постачання електроенергії в Україні. Історія розвитку електроенергетики, динаміка та структура виробництва електроенергії. Географія виробництва електроенергії за допомогою традиційних видів палива. Відтворювальна електроенергетика України. Сучасні проблеми та перспективи розвитку електроенергетики в Україні.

**Тема 4.2.** Металургійне виробництво в Україні. Передумови та особливості розвитку, історія становлення, значущість для економіки країни. Виплавка чорних металів і виробництво прокату в Україні. Виробництво труб, феросплавів і метизної продукції. Райони чорної металургії в Україні. Виробництво кольорових металів і сплавів в Україні. Проблеми та перспективи розвитку металургійного виробництва України.

**Тема 4.3.** Виробництво машин та устаткування. Історія розвитку, чинники розміщення підприємств, структура виробництва, значущість для економіки країни. Географія транспортного машинобудування в Україні. Географія сільськогосподарського машинобудування в Україні. Важке, енергетичне, підйомально-транспортне, будівельношляхове машинобудування, верстатобудування в Україні. Електротехніка, електроніка, приладобудування в Україні.

**Тема 4.4.** Хімічне виробництво в Україні. Технологічні особливості, історія розвитку, структура виробництва. Виробництво коксу та продукції нафтоперероблення в Україні. Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції в Україні. Виробництво фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів в Україні. Виробництво гумових і пластмасових виробів в Україні.

**Тема 4.5.** Особливості розвитку та структура деревообробної промисловості в Україні. Виробництво паперу та картону в Україні. Виробництво поліграфічної продукції в Україні. Меблеве виробництво в Україні.

**Тема 4.6.** Структура виробництва будівельних матеріалів. Виробництво зв'язувальних матеріалів в Україні. Виробництво стінових матеріалів в Україні. Виробництво будівельної кераміки, сантехнічних виробів і покрівельних матеріалів в Україні. Виробництво скла та порцеляни в Україні.

**Тема 4.7.** Особливості розвитку легкої промисловості, структура виробництва, місце в економіці країни. Географія текстильного виробництва в Україні. Трикотажна, швейна та хутряна промисловість. Виробництво шкіряно-галантерейних товарів і взуття.

**Тема 4.8.** Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів. Структура виробництва, принципи розміщення підприємств, місце в економіці країни. Виробництво борошна, круп і макаронних виробів в Україні. Виробництво цукру, олії та жирів в Україні. Виробництво кондитерської продукції в Україні. Виробництво спиртних напоїв в Україні. Виробництво пива та безалкогольних напоїв в Україні. Виробництво плодоовочевоконсервних продуктів і соків в Україні. Виробництво молока та молочних продуктів в Україні. Виробництво м'яса, м'ясних і рибних продуктів в Україні. Виробництво тютюнових виробів в Україні. Проблеми та перспективи розвитку харчової промисловості в Україні.

**Тема 4.9.** Транспортний комплекс і зв'язок. Територіальна організація транспортної системи. Поняття "транспортна система", її зміст. Залізничний транспорт. Автомобільний транспорт. Морський транспорт. Річковий транспорт. Трубопровідний транспорт. Авіаційний транспорт. Міський громадський транспорт. Зв'язок та інформатизація.

**Тема 4.10.** Зовнішні соціально-економічні зв'язки України. Поняття „зовнішньоекономічні

зв'язки” та „зовнішньоекономічна діяльність”. Структура зовнішніх зв'язків. Україна у міжнародному територіальному поділі. Географія зовнішньої торгівлі. Кредитно-фінансові відносини. Міжнародне кооперування виробництва та науково-технічне співробітництво. Міжнародний туризм і рух робочої сили.

## **РОЗДІЛ 5. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Тема 5.1.** Суспільно-географічне районування України. Сутність економічного району та об'єктивний характер його формування. Мережа економічних районів України.

**Тема 5.2.** Столичний суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.3.** Центральний суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.4.** Донецький суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.5.** Придніпровський суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.6.** Північно-Східний суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.7.** Причорноморський суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.8.** Подільський суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.9.** Північно-Західний суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

**Тема 5.10.** Карпатський суспільно-географічний район. Загальні відомості та ЕГП. Населення і трудові ресурси. Природні умови і ресурси. Господарство району. Експорт і імпорт продукції. Проблеми й перспективи розвитку.

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин		Кількість годин	
	Денна форма		Заочна форма	
	у тому числі	у тому числі	у тому числі	у тому числі

	Усього	лекції	практичні	лабораторні	консультації	самостійна робота	Усього	лекції	практичні	лабораторні	консультації	самостійна
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>РОЗДІЛ 1. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ. ЕТНОДЕМОГРАФІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ</b>												
<b>Тема 1.</b> Суспільногеографічне положення України.	6	2	2			2	12	2				10
<b>Тема 2.</b> Господарська оцінка природноресурсного потенціалу України.	8	2	2			4	9	2	2			5
<b>Тема 3.</b> Населення України. Національний та етнічний склад населення.	10	4	2			4	9	2	2			5

робота

### 6.2. Структура навчальної дисципліни

<b>Тема 4.</b> Розселення в Україні.	6	2	2			2	10					10
<b>Тема 5.</b> Трудові ресурси та зайнятість населення.	6	2	2			2	10					10
<b>Тема 6.</b> Географія сфери послуг.	9	2	1			6	10					10
<b>Тема 7.</b> Географія релігій в Україні.	5	2	1			2	10					10
Разом з розділом 1	50	16	12			22	70	6	4			60
<b>РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ</b>												
<b>Тема 8.</b> Загальна характеристика господарства України.	11	2	1			8	10					10
<b>Тема 9.</b> Секторальна структура економіки України на сучасному етапі її розвитку.	14	2	1			11	10					10
Разом з розділом 2	25	4	2			19	20					20
<b>РОЗДІЛ 3. ПЕРВИННИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ</b>												
<b>Тема 10.</b> Сільське господарство України.	7	1	2			4	12	1	1			10
<b>Тема 11.</b> Лісове господарство в Україні	5	1	2			2	10					10

<b>Тема 12.</b> Добувна промисловість	7	1	2			4	10					10
Разом з розділом 3	19	3	6			10	32	1	1			30
<b>РОЗДІЛ 4. ВТОРИННИЙ ТА ТРЕТИННИЙ СЕКТОРИ ЕКОНОМІКИ</b>												
<b>Тема 13.</b> Електроенергетика України.	6	1	1			4	12	1	1			6
<b>Тема 14.</b> Металургійне виробництво в Україні	4	1	1			2	12	1	1			6
<b>Тема 15.</b> Машинобудування України.	6	1	1			4	12	1	1			10
<b>Тема 16.</b> Хімічна промисловість України.	6	1	1			4	10					10
<b>Тема 17.</b> Деревообробна промисловість	4	1	1			2	10					10
<b>Тема 18.</b> Промисловість будівельних матеріалів	4	1	1			2	10					10
<b>Тема 19.</b> Легка промисловість	4	1	1			2	12	1	1			6
<b>Тема 20.</b> Харчова промисловість	4	1	1			2	12	1	1			8
<b>Тема 21.</b> Транспортний комплекс і зв'язок.	4	1	1			2	10					10
<b>Тема 22.</b> Зовнішні соціально-економічні зв'язки України.	4	1	1			2	10					10
Разом з розділом 4	46	10	10			26	110	6	6			86
<b>РОЗДІЛ 5. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ</b>												
<b>Тема 23.</b> Суспільногеографічне районування України.	14	-	-		2	12	2					2
<b>Тема 24.</b> Столичний суспільно-географічний район.	5	-	1			4	2					2
<b>Тема 25.</b> Центральний суспільно-географічний район.	3	-	1			2	2					2
<b>Тема 26.</b> Донецький суспільно-географічний район.	2	-	-			2	2					2
<b>Тема 27.</b> Придніпровський суспільно-географічний район.	3	-	1			2	2					2

<b>Тема 28.</b> ПівнічноСхідний суспільногеографічний район.	5	-	1			4	2					2
<b>Тема 29.</b> Причорноморський суспільно-географічний район.	3	-	1			4	2					2
<b>Тема 30.</b> Подільський суспільно-географічний район.	3	-	1			4	2					2
<b>Тема 31.</b> ПівнічноЗахідний суспільногеографічний район.	3	-	1			4	2					2
<b>Тема 32.</b> Карпатський суспільно-географічний район.	3	-	1			4	2					2
Разом з розділом 5	44		8		2	42	20					20
<b>Усього годин</b>	195	36	38		2	119	240					136

#### Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Історія становлення соціально-економічної географії України. Районування України	2	
2.	Природно-ресурсний потенціал України та його вплив на рівень економічного розвитку	2	2
3.	Оцінка демографічної ситуації в регіонах України.	2	2
4.	Розселення населення України.	1	
5.	Національний склад населення України.	1	
6.	Трудові ресурси та зайнятість населення України.	2	
7.	Соціальна сфера в Україні. Географія релігій в Україні	2	
8.	Територіальна та галузева структура сільського господарства України	2	1
9.	Територіальна та галузева структура лісового господарства в Україні	2	
10.	Географія добувної промисловості в Україні	2	
11.	Географія виробництва електроенергії в Україні.	1	1
12.	Географія металургійного виробництва в Україні	1	1
13.	Територіальна та галузева структура машинобудування в Україні	1	1
14.	Територіальна та галузева структура хімічної промисловості в Україні	1	
15.	Територіальна та галузева структура деревообробної	1	

	промисловості в Україні		
16.	Територіальна та галузева структура будівельної промисловості в Україні	1	
17.	Територіальна та галузева структура легкої промисловості в Україні	1	1
18.	Територіальна та галузева структура харчової промисловості в Україні	1	1
19.	Географія транспорту та зв'язку в Україні	1	
20.	Географія зовнішніх соціально-економічних зв'язків України.	1	
21.	Суспільно-географічне районування України. Загальна характеристика Столичного суспільно-географічного району	2	
22.	Загальна характеристика Центрального та Донецького суспільногеографічного району	1	
23.	Загальна характеристика Придніпровського суспільно-географічного району	1	
24.	Загальна характеристика Північно-Східного суспільно-географічного району	1	
25.	Загальна характеристика Причорноморського суспільно-географічного району	1	
26.	Загальна характеристика Подільського суспільно-географічного району	1	
27.	Загальна характеристика Північно-західного суспільно-географічного району	1	
28.	Загальна характеристика Карпатського суспільно-географічного району	1	
	<i>Разом</i>	38	10

### Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

### 7. Рекомендовані джерела інформації

#### Основні:

1. Безуглий В.В. Практикум з економічної та соціальної географії України.. – Дніпро: ЛПРА, 2021. – 44 с. <http://surl.li/kygnc>
2. Кононенко О. Ю. Економічна географія: навчально-методичний посібник. – Київ: Видавець Кравченко Я.О., 2022. – 131 с. [https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/03/ekonomichna-geografiya\\_kononenko.pdf](https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/03/ekonomichna-geografiya_kononenko.pdf)
3. Муромцева Ю.І., Лоцман П.І., Некос С.В. Методичні рекомендації до курсу “Економічна та соціальна географія України” для студентів спеціальності 014 Середня освіта. Географія всіх форм навчання. Методичні рекомендації.- Харків, ХНПУ ім. Г.С. Сковороди.- 2021. – 42 с. <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bcab1ea7-0698-434f-8b5a248f00ac304e/content>.
4. Соціальна географія: підручник / За ред. Л. Немець та К. Мезенцева. К.: Фенікс, 2019. 304 с.

### *Додаткові:*

1. Легка промисловість України: реалії та перспективи розвитку. Експертноаналітична доповідь/ Колектив авторів під науковою редакцією д.е.н., професора, член-кор. НАН України І. М. Грищенко. К.: КНУТД, 2015. 82 с.
2. Населення України: демографічні складові людського розвитку / за ред. О.М. Гладуна. Умань : Видавець «Сочінський», 2015. 180 с.  
[https://www.idss.org.ua/monografii/2015\\_demog\\_skladovy.pdf](https://www.idss.org.ua/monografii/2015_demog_skladovy.pdf)
3. Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Гусєва Н. В. Основи соціальної географії : навчальний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 235 с.  
Покляцький С.А. Умови життя населення великих міст України: суспільногеографічне дослідження [монографія] / відп. ред. І.В.Гукалової. К.: Наукова думка, 2016. 185 с. <https://igu.org.ua/sites/default/files/pdf-text/living-conditions.pdf>
4. Промисловість України – 2016: стан та перспективи розвитку: П 81 наук.-аналіт. доп. / О.І. Амоша, І.П. Булеєв, А.І. Землянкін, Л.О. Збаразська, Ю.М. Харазішвілі та ін.; НАН України, Ін-т економіки промсті. Київ, 2017. 120 с.  
[http://ier.donetsk.ua/publish/mono/Dopovid\\_2017.pdf](http://ier.donetsk.ua/publish/mono/Dopovid_2017.pdf)
5. Барановський М.О. Економічна та соціальна географія України: реальний сектор економіки : навч. посібник. Ніжин: Видавець Лисенко М.М., 2018. 376 с.
6. Корнус А. О., Корнус О. Г. Промисловість Сумської області (економіко-географічне дослідження) : монографія. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 136 с.  
<http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/2921>
7. Трансформація сільського розселення в Україні : кол. моногр. / за ред. Т.А. Заяць ; Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ, 2017. 298 с. [https://www.idss.org.ua/monografii/2017\\_transform\\_silске\\_rozselenya.pdf](https://www.idss.org.ua/monografii/2017_transform_silске_rozselenya.pdf)
8. Трансформація соціальної інфраструктури в контексті забезпечення гуманітарного розвитку : кол. моногр. / В.М. Новіков, Н.М. Деєва, І.С. Каленюк [та ін.] ; за наук. ред. д.е.н., проф. В.М. Новікова, д.е.н., проф. З.С. Сіройча. Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2015. 384 с. [https://www.idss.org.ua/monografii/2015\\_transf\\_soc\\_infr\\_1.pdf](https://www.idss.org.ua/monografii/2015_transf_soc_infr_1.pdf)
9. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372 с. [http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/regionalistyka\\_Yavor.pdf](http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/regionalistyka_Yavor.pdf)
10. Економіка сільського господарства : навч. посіб. / [Збарський В.К., Бабієнко М.Ф., Кулаєць М.М., Синявська І.М., Хоменко М.П.] ; за ред. проф. В.К.Збарського. К. : Агроосвіта, 2013. 352 с. [http://vpu-75.narod.ru/Virt\\_biblioteka/Mehan\\_napramok/Eko\\_org\\_agr\\_vir/posibnik/Economic\\_new.pdf](http://vpu-75.narod.ru/Virt_biblioteka/Mehan_napramok/Eko_org_agr_vir/posibnik/Economic_new.pdf)
11. Заблоцький Б.Ф. Економіка України: національна економіка України. Львів : Новий світ-2000, 2009. 582 с.
12. Зеркалов Д.В. Транспорт України: Довідник. К. : Основа, 2006. 704 с.
13. Кіндзерський Ю.В. Промисловість України: стратегія і політика структурнотехнологічної модернізації : монографія. К., 2013. 536 с.
14. Людський розвиток в Україні. Інноваційні види зайнятості та перспективи їх розвитку (кол. моногр.) / за ред. Е.М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. К., 2016. 328 с.

- [https://www.idss.org.ua/monografii/2017\\_lud\\_rozvytok.pdf](https://www.idss.org.ua/monografii/2017_lud_rozvytok.pdf) 15. Мезенцева Н. І., Мезенцев К. В. Економічна і соціальна географія України : навчально-методичний посібник. К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2010. 239 с.
16. Немець Л. М., Сільченко Ю. Ю., Вірченко П. А. Економічна і соціальна географія України. Навчальний посібник. Харків, 2014. 265 с.  
<http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/10668>

### **Інформаційні ресурси**

1. <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=293> – дистанційний курс в Moodle (денна форма навчання)
2. <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=314> – дистанційний курс в Moodle (заочна форма навчання)
3. Економіка України. <http://www.economy.com.ua/>
4. Економіка України. Політико-економічний журнал. [www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
5. Міністерство економіки України. <http://www.me.gov.ua/>

### **8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна**

1. Комплексний атлас України. К.: ДНВП «Картографія», 2005. – 96 с.
2. Немець Л. М., Сільченко Ю. Ю., Вірченко П. А. Економічна і соціальна географія України. Навчальний посібник. Харків, 2014. 265 с.
3. Мезенцева Н. І. Економічна і соціальна географія України / Н. І. Мезенцева, К. В. Мезенцев : навчально-методичний посібник. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2010. 239 с.